

Հաստատված է
ՀՀ Սյունիքի մարզի
Քաջարան համայնքի ավագանու
11 փետրվարի 2025
թվականի N 05-Ա որոշմամբ

**ՔԱՋԱՐԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ
ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ
ՄԱՔՐՄԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ**

(2025-2029թթ.)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 1. ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
1. ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ, ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՏԵՍԼԱԿԱՆ	4
2. ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ.....	6
3. ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	8
5. ԻՐԱՋԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	14
6. ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵ	17
7. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄ և ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ.....	21

ԳԼՈՒԽ 2 ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

1. ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿԱՆԽԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐ	22
2. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ և ԹԻՐԱԽՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ	24
3. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆ ԿԱՐՃԱԺԱՄԿԵՏ , ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ.....	30
4. ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ և ԲՅՈՒՋԵ	31
5. ԹԵՐԻ ԻՐԱԳՈՐԾՎԱԾ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ.....	34

ԳԼՈՒԽ 1.

ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Ներածություն

Աղյուսակ 1

Պլանի անվանում	ՀՀ Քաջարան համայնքի Աղբահանության և սանիտարական մաքրման կառավարման 2025-2029թթ. պլան
Պլանավորման մեջ ընդգրկված համայնք, բնակավայր	Քաջարան համայնքի 21 բնակավայրեր
Պլանավորման ժամանակաշրջան	2025-2029թթ
Ներկայացվող Պլանի նախատեսված վերանայման ամսաթվերը	2026թ. նոյեմբեր, 2027թ. նոյեմբեր 2028թ. նոյեմբեր
Պլանը կազմող անձանց անուն, ազգանուն, պաշտոն	Քաջարանի համայնքապետարանի աշխատակազմի բնապահպանության, գյուղատնտեսության և տնտեսական զարգացման ծրագրերի բաժնի առաջատար մասնագետ՝ Վարսենիկ Մկրտչյան
Պլանը կազմող անձանց էլ. հասցե և հեռախոսահամար	1. kajaran2023eco@gmail.com 2. +37494202387
Պլանի էլեկտրոնային տարբերակը ներբեռնելու էլ. հասցե	Kajaran.am

Պլանը կազմված է ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի 2024 թվականի 25 հունվարի N 07-Լ հրամանի Հավելվածին համապատասխան: Պլանավորվում է միջհամայնքային համագործակցություններ, թափոնների կրճատման, իրազեկվածության բարձրացման ծրագրեր:

Սույն պլանը նպատակաուղղված է Քաջարան համայնքում ընդգրկված բնակավայրերի աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման համակարգում ծառայությունների որակի գնահատման մեխանիզմների և ծառայությունների մատուցման վերահսկողության և մշտադիտարկման համակարգերի ներդրմանը:

ՀՀ Սյունիքի մարզի Քաջարան համայնքի աղբահանության և սանիտարական մաքրման կառավարման պլանը /այսուհետ՝ Պլան/ բխում է «Տեղական ինքնակառավարման մասին ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 20-րդ կետի, 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի 16-րդ կետի, «Աղբահանության և սանիտարական մաքրման մասին» ՀՀ օրենքի 4.4 -րդ հոդվածի դրույթներից: Պլանի կազմման անհրաժեշտությունը բխում է ոլորտում կիրառվող նոր մեթոդաբանության առկայությունից, որը կանոնակարգում է հանրապետության բնակավայրերում գոյացող աղբի հավաքման, տեղափոխման, պահպանման, տեղադրման /հեռացման/, վերամշակման ու օգտահանման գործընթացների պլանավորումն ու մշտադիտարկումը և սահմանում աղբահանության ու թափոնների կառավարման համար չափորոշիչները:

Պլանը նպատակ ունի ձևավորելու համապարփակ մոտեցում աղբահանության կառավարման ոլորտում, համակարգելու աղբահանության պլանավորումը տեղական ինքնակառավարման մարմիններում, ապահովելու նպաստավոր պայմաններ աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման կայուն համակարգի ներդրման և թափոնների գործածության ամբողջական շղթայի գործարկման համար:

1) ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ, ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՏԵՍԼԱԿԱՆ

Քաջարան համայնքն իր մեջ ներառում է 21 բնակավայր, որոնցից մեկը քաղաքային՝ Քաջարան քաղաք, 20-ը՝ գյուղական:

Համայնքում աղբահանությունն իրականացվում է «Քաջարանի կոմունալ տնտեսություն» փբը -ի կողմից Քաջարան քաղաքում և 20 գյուղական

բնակավայրերում՝ Անդոկավան, Աջաբաջ, Բաբիկավան, Գեղավանք, Գեղի, Գետիշեն, Լեռնաձոր, Կաթնառատ, Կավճուտ, Կարդ, Կիցք, Ձագիկավան, Ներքին Գիրաթաղ, Նոր Աստղաբերդ, Ոչեթի, Վերին Գեղավանք, Վերին Գիրաթաղ, Փուխրուտ, Քաջարանց, Քարուտ:

Քաջարան քաղաքում աղբահանություն իրականացվում է օրական 2 անգամ, գյուղական բնակավայրերում՝ շաբաթական 2-3 անգամ:

Համայնքի տնտեսական զարգացման, սոցիալական խնդիրների լուծմանն է միտված պլանավորման տարածքում աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման տեսլականը և նպատակները համայնքի ուժեղ կողմերը համայնքային բյուջեի միջոցներն ինչպես նաև պետական կառույցների, հիմնադրամների, գործարարների և մասնավոր հատվածի ներդրումները: Հաշվի առնելով Քաջարան համայնքի աղբահանության ներկայիս իրավիճակը կատարվել է աղբահանության ներքին պոտենցիալի և արտաքին բարենպաստ ազդեցության, ինչպես նաև համայնքի թույլ կողմերի և համայնքից դուրս գտնվող բացասական ազդեցությունների վերլուծություն (SWOT վերլուծություն):

Քաջարան համայնքի աղբահանության SWOT վերլուծություն	
ՈՒՃԵՂ ԿՈՂՄԵՐ • Աղբահանության ծառայության առկայություն • Աղբահանություն իրականացնելու գրաֆիկի առկայություն • Աղբամանների առկայություն • Աղբատար մեքենաների առկայություն • Բնակչության կողմից վարձավճարների հավաքման բարձր մակարդակ • Նոր մտածելակերպի և բարեփոխումների նկատմամբ դրական վերաբերմունք համայնքապետարանի և աղբահանություն իրականացնող կազմակերպության կողմից	ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ • Համայնքն աշխատում է միջազգային կազմակերպությունների հետ • Միջհամայնքային համագործակցություններ • Համայնքային իշխանությունները գիտակցում են իրենց դերը և պատասխանատվությունը ծառայությունների որակի բարձրացման համար և ձեռնարկում են հնարավոր բոլոր միջոցները բնակիչների և ՏԻՄ -ի վարքագծի դրական փոփոխությունների համար
ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ • Բնակչությանը տեղեկացնելու մշտական և կանոնավոր միջոցները բացակայում են • Բնակչության անիրազեկությունը և մտածելակերպը թափոնների	ՎՏԱՆԳՆԵՐ • Ճանապարհների շահագործման սեզոնային դժվարություններ • Աղբահանությանը վերաբերող ազգային օրենսդրական բարեփոխումների պակաս՝ նորմերի,

տեսակավորման և վերամշակման բնագավառում թերի է • Աղբահանության աշխատաշուկան գրավիչ չէ, ուստի վարձու աշխատողներ գտնելը բավականին դժվար է • Աղբավայրի բացակայություն • Համայնքի տեղանքը կտրտված է	Նորմատիվների բացակայություն • Միջազգային կազմակերպությունները մատնանշում են կոմբինատի առկայությունը և ինչ որ չափով ֆինանսապես խուսափում են աջակցել • Աղբավայրի բացակայություն

2) Պլանավորման տարածքի բնութագիրը

Պլանավորման տարածքը Քաջարան համայնքն է մեկ քաղաքային և 20 գյուղական բնակավայրերով:

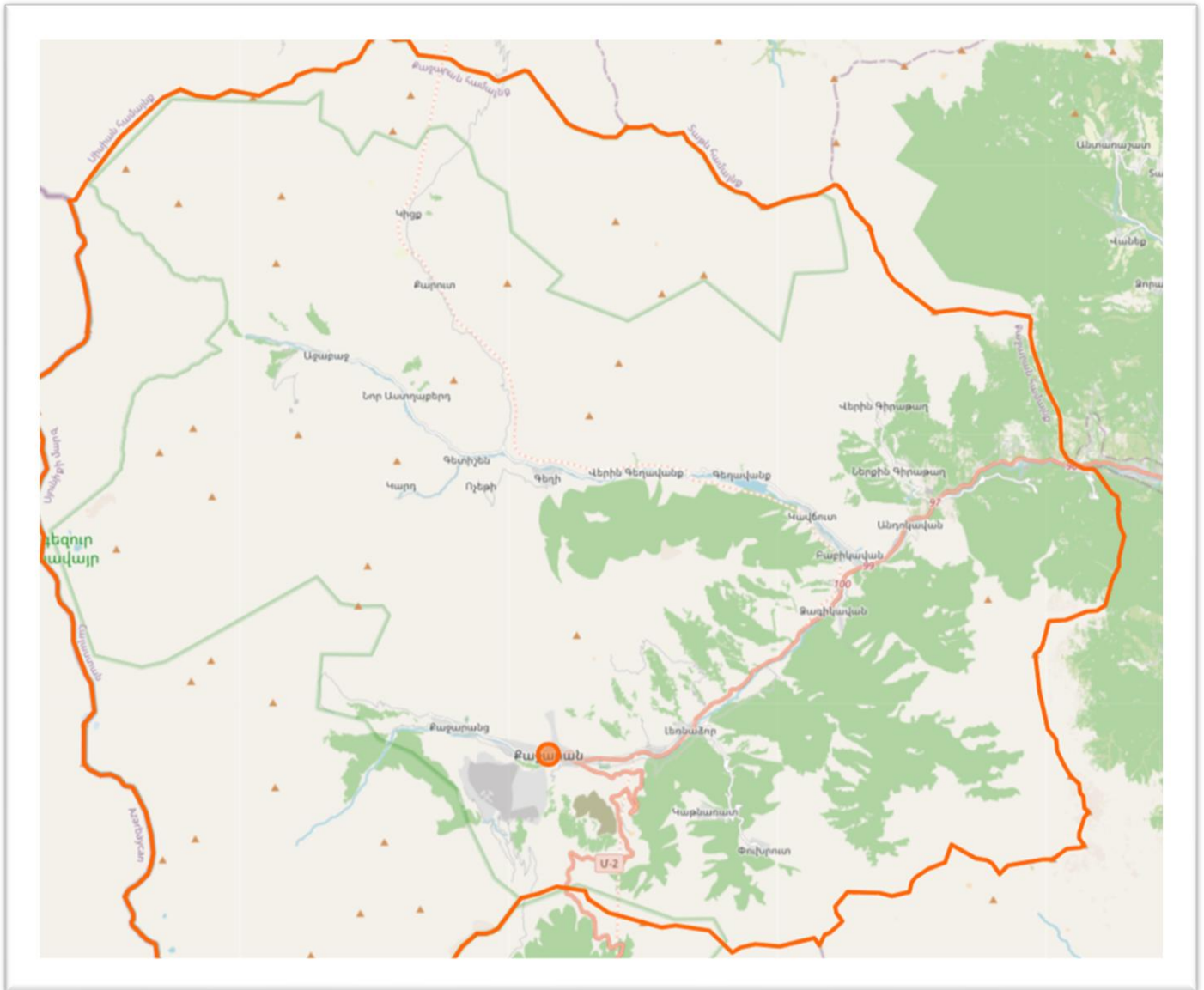
ա) պլանավորման տարածքի նկարագրություն

	Ընդհանուր տարածքը	Քաղաքային	Գյուղական	Արդյունաբերական	Գյուղատնտեսական	Կանաչ, անտառային
Տարածքը /հա/	58210,2	46762	11450	1252,86	29538,65	8686,64
Տարածքը տոկոսով ընդհանուրից /%/	100	80.32	19.68	2.15	50.74	14,92

բ) Ժողովրդագրական տեղեկություններ

Գրանցված բնակչություն /մարդ/	Փաստացի բնակվող /մարդ/	Տնտեսությունների թիվը	Բազմաբնական շենքերի թիվը	Բնակարանների թիվը
2023	8145	606	75	2140

գ) Աշխարհագրական սահմանները

Կոշտ թափոն գոյացնող հիմնական աղբյուրների տեսակը և քանակը

Թափոն գոյացնող հիմնական աղբյուրների տեսակները	Քանակը	Նշումներ
Բնակելի նպատակային նշանակության շինություններ		
Բազմաբնակարան բնակելի շենքեր	75	
Անհատական բնակելի տներ		
Ոչ բնակելի նպատակային նշանակության շինություններ		
Առևտրի, հանրային սննդի և կենցաղային ծառայությունների մատուցման շինություններ	128	

Հյուրանոցային և հյուրատնային տնտեսություններ, սպորտի համար նախատեսված, տրանսպորտի բոլոր տիպերի կայանների շինություններ	21	
Վարչակառավարչական, ֆինանսական, կապի, ինչպես նաև առողջապահության համար նախատեսված շինություններ	13	
Արտադրական, արդյունաբերական և գյուղատնտեսական նշանակության շինություններ	12	
Գիտակրթական, մշակութային և գրասենյակային նշանակության շինություններ	12	
Շինություններ, որտեղ իրականացվում է մեկից ավելի, առանձնացված տնտեսական գործունեություն		

3) Թափոնների քանակ և բաղադրություն

Աղբահանության պլանավորման շրջաններում հատկապես գոյացող թափոնների քանակի նվազեցման, տեսակավորման, վերամշակման, օգտահանման ծրագրեր և միջոցառումներ մշակելիս ու նախատեսելիս՝ առանձնապես կարևոր է թափոնների քանակի և բաղադրության որոշումը:

ա. Գոյացող թափոնների քանակի ցուցանիշները Քաջարան համայնքի համար

- Մեկ տարում գոյացող թափոնների ընդհանուր զանգվածը (տոննա/տարեկան) 891.9 տոննա/տարի
- Մեկ տարում գոյացող թափոնների կշիռը մեկ բնակչի հաշվով (մարդ/կգ/տարի)
- 109.5 կգ/մարդ/տարի
- Մեկ օրում գոյացող թափոնների կշիռը մեկ բնակչի հաշվով (մարդ/կգ/օր)՝ 0.3 մարդ/կգ/օր

Բաղադրությունն ընդունված է ներկայացնել տոկոսով՝ ըստ յուրաքանչյուր բաժնեմասի ընդհանուր զանգվածի չափաբաժնի:

բ. Թափոնների բաղադրության հիմնական տեսակները/հոսքերը

- **Կոշտ կենցաղային թափոն**՝ աղբամաններում կուտակվող կոշտ կենցաղային թափոն՝ «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված թափոն,
- **Խոշոր եզրաչափի թափոն**՝ 1 խմ և ավել ծավալով թափոն, որը չի տեղադրվում աղբամանում,
- **Շինարարական աղբ**՝ քաղաքաշինական և շինարարական գործունեության հետևանքով առաջացող աղբ,

- **Փաթեթավորման թափոն՝** կոմերցիոն գոտում գոյացող փաթեթավորման թափոն
- **Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն (ԷԷՍ)՝** չշահագործվող սարքավորում, որը սնուցվում է էլեկտրական ցանցից կամ մարտկոցից,
- **Պարտեզային թափոն՝** այգիների, պուրակների և այլ կանաչ տարածքներից հավաքված թափոն, այդ թվում՝ էտման թափոն, տերևներ և այլ նմանատիպ թափոն,
- **Վտանգավոր թափոն՝** (բացի ԷԷՍ թափոնից)՝ ներկեր, քիմիկատներ, դյուրավառ նյութեր, բժշկական թափոն և այլն:

4) Թափոնների գործունեություն

Աղբահանության կառավարման համակարգում պլանավորում իրականացնելիս կարևոր է հստակ պատկերացում ունենալ թափոնների գործունեության բոլոր փուլերի մասին՝ թափոնի առաջացումից մինչև վերամշակման կամ օգտահանման արյունքում երկրորդային օգտագործում կամ վերացում/ոչնչացում կամ տեղադրում աղբավայրում, յուրաքանչյուր հաջորդական փուլում թիրախ սահմանելու հնարավորություններն ու խոչընդոտները վերլուծելու նպատակով:

Թափոնի տեսակ	Աղբի գոյացում 1 շնչի հաշվով կգ/տարի/մարդ	Աղբի տարեկան գոյացում Տոննա/տարի	Թափոնների գործունեության ձևերը							
			I Խառը հավաքում (% ընդհանուր քանակից)	II Տեսակավորված հավաքում (% ընդհանուր քանակից)	III Վերօգտագործում/վրկնօգ տագործում (% ընդհանուր քանակից)	IV Վերամշակում կամ օգտագործում (% ընդհանուր քանակից)	V Վտանգավոր թափոնների չեզոքացում/ վնասագերծում (% ընդհանուր քանակից)	VI Տեղադրում ոչ սանիտարական աղբավայրում (% ընդհանուր քանակից)	VII Տեղադրում սան. աղբավայրում (% ընդհանուր քանակից)	Նշումներ
Կոշտ կենցաղային թափոն	109.5	891.8	100						100	
Խոշոր եզրաչափի թափոն	30	241	100						100	
Շինարարական աղբ	1.3	10.4	100						100	
Փաթեթավորման թափոն	4	32	100						100	
Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն			100						100	

բ. Աղբահանության և կոշտ թափոնների հետ գործունեություն

➤ **Աղբահանության և կոշտ թափոնների հավաքում**

Քաջարան համայնքում աղբի հավաքումը կատարվում է՝

- Փողոցներում և բակերում տեղակայված աղբամաններից
- Բնակելի տներից և կազմակերպություններից գրաֆիկով
- Ինքնափախադրմամբ՝ երբ թափոն գոյացնոցը կազմակերպում է իր գոյացրած թափոնի փոխադրումը

Թափոնների հավաքման մեթոդ	Ծառայությունից օգտվող բնակչություն %	Տեսակավորված հավաքում (տոննա)	Տեսակավորված հավաքում %	Չտեսակավորված հավաքում (տոննա)	Չտեսակավորված հավաքում %	Նշումներ
Աղբամաններից	100 %	-	-	891.8	100%	-

➤ **Աղբահանություն իրականացնող օպերատորներ**

Օպերատորի անվանումը	Սպասարկուղ համայնքներ/ Բնակավայրեր	Սպասարկվող տարածքի բնակչության թիվը	Օպերատորի աղբատար մեքենաների թիվը	Օպերատորի աղբատար մեքենաների տեսակը / տարադրությունը (բաց/փակ թափքով, կոմպակտոր և այլն)	Հավաքվող թափոնների տեսակները/ հառը, տեսակավորված պլաստիկ, թուղթ... շինարարական և այլն համաքում	Օպերատորի աշխատանքի գնահատական
«Քաջարանի կոմունալ տնտեսություն» ՓԲԸ	Քաջարան	8145	2	XCMG	Խառը	Լավ
	Անդոկավան,			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Աջաբաջ,			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Բաբիկավան,			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Գեղավանք,			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Գեղի			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Ներքին Գիրաթաղ,			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Նոր Աստղաբերդ,			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Ոչեթի			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Վերին Գեղավանք			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Վերին Գիրաթաղ			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Փովսրուտ,			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Քաջարանց			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Քարուտ			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Գետիշեն			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Լեռնաձոր			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ

	Կաթնառատ			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Կավճուտ			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Կարդ			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Կիցք			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ
	Ձագիկավան			KAMA3 K0440-6	Խառը	Լավ

Վերոնշյալ մեքենաները միաժամանակ օգտագործվում են փողոցներից և կանաչապատ տարածքներից գոյացած ավելվածքի տեղափոխման համար: Բոլոր մեքենաներն աշխատում են դիզ. վառելիքով: Ներկայումս առկա են 157 (1,1խ.մ) մեծ և 220 (0,025) փոքր աղբարկղեր: Աղբարկղերը տեղակայված են բանուկ վայրերում, դպրոցների, ԲԲՇ-ների հարևանությամբ:

Համայնքում թափոնների վերօգտագործում չի իրականացվում:

➤ **Աղբի տեղափոխման սխեմաներ**

Թափոնի տեսակը	Հեռավորությունը մինչև աղբավայր, կմ	Հեռավորությունը մինչև փոխաբեռնման կայան, կմ	Հեռավորությունը մինչև տեսակավորման կենտրոն, կմ	Հեռավորությունը մինչև այլ գործածության կայանք / վերամշակման գործարան և այլն/ կմ	Նշում ինքնափոխադրման մասին
Կոշտ կենցաղային թափոն	37.5				
Շինարարան աղբ	37.5				

➤ **Աղբավայր և աղբանոցներ**

Աղբավայր /գտնվելու վայրը/	Շահագործող համայնքներ /բնակավայրեր	Աղբավայրի մակերես, հա	Տեղադրվող աղբի տեսակը	Ստեղծման իրավական հիմք /որոշման համար, ամսասթիվ/	Սեփականության/ օգտագործման իրավունք	Շահագործողի անվանում	Աղբի տեղադրման վճարը/ ՀՀ դրամ/ տոննա	Դեպի աղբավայր տանող մուտքի ճանապարհահատվածի վիճակը
Կապան	Կապան համայնք	14 հա	Կոշտ կենցաղային թափոն, շինարարական աղբ			«Կապան համայնքի կրմունայլ ծառայություն» ՀՈԱԿ		Լավ

	Քաջարան համայնք		Կոշտ կենցաղային թափոն, շինարարական աղբ			«Քաջարանի կոմունալ տնտեսություն» ՓԲԸ		

➤ **Պատասխանատվության փաստացի բաշխում**

Աղբահանության և սանիտարական մաքրման կառավարման պլանի արդյունավետ իրականացման պատասխանատուն Քաջարան համայնքի կողմից հիմնադրված «Քաջարանի կոմունալ տնտեսություն» ՓԲԸ -ն է, որը իրականացնում է թափոնների խառը հավաքում (100%), տեղափոխում (100%):

Թափոնների հիմնական տեսակների կառավարման համապատասխան փուլում ներգրավված դերակատարներն են՝

- ՏԻՄ
- Մասնավոր հատված /ՄՀ/
- Բնակչություն /Բն/
- Քաղաքացիական հասարակական կազմակերպություն /Քկ/
- արտադրողի ընդլայնված պատասխանատվություն / ԱԸՊ/:

Պատասխանատուներ	Իրազեկություն բարձրացում /%/	Խառը հավաքում	Տեսակավորում հավաքում	Տեղափոխում	Տեսակավորում /գործարանային /	Վերաօգտագործում /կրկնօգտագործում/	Վերամշակում և/կամ օգտահանում	Վտանգավոր թափոնների վնասագերծում/վերացում /%/	Տեղադրում աղբավայրում
ՏԻՄ	50	100	20	80					
Մասնավոր հատված			10	10		10			100
Արտադրող			30	10		50			
Բնակչություն						20			
Քաղաքացիական կազմակերպություն	50		40						

➤ **Անձնակազմի կարողությունների գնահատում**

Արդյունավետ պլանավորման համար կարևոր է հստակ գնահատել Աղբահանության և կոշտ թափոնների տեղական կառավարման մեջ ներգրավված տեղական ինքնակառավարման մարմինների համապատասխան անձնակազմի կարողություններն ըստ հմտությունների մակարդակի /աղյուսակը՝ ստորև/: Վերլուծությունը հիմք կհանդիսանա պլանավորման զարգացմանն ուղղված միջոցառումների և նպատակների մշակման համար:

Հմտություն/ոլորտ	Համապատասխան գիտելիքներ ու հմտություն ունեցող աշխատակիցների թիվը	Գիտելիքների ու հմտությունների ներկայիս մակարդակ / 1-շատ ցածր, 2-ցածր, 3- միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց/	Նշումներ
Թափոնների կառավարման գիտելիքներ	4	3	
ՀՀ օրենսդրության իմացություն	5	3	
Տվյալների հավաքագրում	5	3	
Համակարգչային քարտեզագրում	0		
Գնումների կազմակերպում	0		
Պայմանագրերի կառավարում	1	3	
Գործառնական հմտություններ	1	3	
Ֆինանսական վերլուծության իմացություն	1	4	

5) ԻՐԱԶԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Թափոնների կայուն կառավարում ապահովելու համար կարևոր նախապայման է ինչպես բնակչության, այնպես էլ կառավարման համար պատասխանատու անձնակազմի իրազեկվածության աստիճանը:

Պատասխանատուների իրազեկվածությունը կարևոր է Պլանը մշակելիս խնդիրները ճիշտ գնահատելու, լուծման առաջնահերթությունները հստակ սահմանելու և հետևողականորեն իրականացնելու համար:

Բնակչության իրազեկվածությամբ պայմանավորված են սկզբնաղբյուրում թափոնների առաջացումը նվազագույնի հասցնելու, տեսակավորված հավաքելու, վերօգտագործելու հաջողությունները՝ հետևապես և Պլանի իրականացման հաջողությունը:

Իրազեկվածության աստիճանը գնահատելու համար անհրաժեշտ է բնակչության տարբեր սոցիալական խմբերում, տարբեր գործունեություն իրականացնող տնտեսվարողների և Պլանի մշակման և իրականացման համար պատասխանատու անձնակազմի շրջանում հարցումներ իրականացնել՝ նախապես մշակված հարցաշարով: Հարցաշարերը պետք է ուղղված լինեն թափոնների կառավարման խնդիրների վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրների, տեղեկացվածության, վերաբերմունքի և ակնկալիքների, ինչպես նաև թափոնների կառավարման առկա իրավիճակից բնակիչների և տնտեսվարողների գոհունակության աստիճանի գնահատմանը, ինչպես նաև պարունակեն տեղեկություններ այն լրացնողի/հարցվողի տարիքի, կրթության, մասնագիտության, զբաղվածության/աշխատավայրի վերաբերյալ: Հարցաշարում կարող են ներառվել նաև այլ հարցեր:

Հարցման արդյունքները պետք է հիմք հանդիսանան Պլանում իրազեկվածության բարձրացման ծրագրերի նախատեսման, դրանց թիրախների սահմանման համար: Հարցմանը մասնակցել է Քաջարան համայնքի 50 բնակիչ:

Հարցեր	Իրազեկվածության / գոհունակության աստիճան/1-շատ ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5 գերազանց/	Նշումներ /առաջարկություններ
1. Թափոններ կառավարման վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրներ	3	
Կրթության տարբեր աստիճաններ /նախադպրոցական, դպրոցական, բուհական/	3	
Սոցիալական գովազդներ	3	
Պաշտոնական տեղեկատվություն ՋԼՄ-ներով	3	
Քաղաքացիական կազմակերպությունների գործունեությունը	3	

2. Թափոնների կառավարման վերաբերյալ տեղեկացվածություն	4	
Թափոնների թերի կառավարման բնապահպանական ազդեցությունները	3	
Թափոնների թերի կառավարման սոցիալական ազդեցությունները	3	
Թափոնների փերի կառավարման տնտեսական ազդեցությունները	2	
Թափոնների հիերարխիայի իմացություն	3	
Օրենսդրության խրախուսող գործիքներ	2	
Օրենսդրության պատժիչ գործիքներ	3	
Թափոնների կառավարման ոլորտում իրականացվող բնապահպանական ծրագրեր	3	
3. Թափոնների կայուն կառավարման վերաբերմունք և ակնկալիքներ	3	
Թափոնների կայուն կառավարման կարևորությունը	3	
Թափոնների տեսակավորման օգուտները	3	
Իրազեկվածության արշավների օգուտները	4	
4. Բանակիչների և տնտեսվարողների գոհունակություն	3	
Աղբամանների տեղեկայվածություն	3	
Աղբամանների վիճակ	3	
Չտեսակավորված թափոնների համաքման հաճախականություն	4	
Տեսակավորված թափոնների հավաքում	4	
Համայնքի սանիտարական վիճակ	4	
Աղբահանության վճար	4	
Մատուցված ծառայությունների ընդհանուր վիճակը	3	

6) Ֆինանսավորում և բյուջե

ա. Աղբահանության եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագիր

Տարի	Փաստացի բնակչության թիվ	Աղբահանության սահմանված վարձավճարը, դրամ/անձ	Գործող տնտեսվարվող սուբյեկտների թիվը	Աղբահանության համակարգում ընդգրկված տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը/աղբահանության պայմանագիր/	Վարձավճարների հավաքման ընդհանուր ծախսեր, դրամ/տարի	Աղբի հավաքման և տեղափոխման ծախս, դրամ/տարի	Աղբավայրում աղբի տեղափոխման ծախս դրամ/տոննա
2023	8145	250		142	7678619	79019860	

Բ. Հավաքագրում և ծախսեր

Տարի	Եռամսյակ	Աղբահանության եկամուտ/հավաքագրում						Եկամուտ վերամշակման ենթակա թափոնների վաճառքից	Աղբահանության ծախս		Սանիտարական մաքրման ծախս	
		Բնակչություն			Տնտեսվարող սուբյեկտներ				Պլան	փաստ	Պլան	Փաստ
		Պլան	Փաստ	%	Պլան	Փաստ	%					
2021	1-ին եռ	4533750	4681884	103,3	8040468	7208380	89,7			14980208	11877756	
	2-րդ եռ	4533750	4262425	94,0	9480536	9315682	98,3			16448443	11948994	
	3-րդ եռ	4562000	4189625	91,8	9496080	8380440	88,3			15072906	7828530	
	4-րդ եռ	4530500	4925475	108,7	8801560	10953755	124,5			16614570	6136891	
Տարեկան 2021 թ.		18160000	18059409	99,4	35818644	35858257	100,1			63116127	37792171	
2022	1-ին եռ	4486250	4167185	92,9	8057390	7307563	90,7			16032953	9924376	
	2-րդ եռ	4468500	4164375	93,2	9530862	9279070	97,4			17341172	12052487	
	3-րդ եռ	4472500	4173698	93,3	9515334	9360320	98,4			16742164	13874295	
	4-րդ եռ	4467250	4775500	106,9	9085283	9993157	110,0			17360513	11696770	
Տարեկան 2022 թ.		17894500	17280758	96,6	36188869	35940110	99,3			67476802	47547928	
2023	1-ին եռ	4496000	4820875	107,2	14433105	11644852	80,7			23958407	14016079	
	2-րդ եռ	4503500	4160350	92,4	17362722	17144197	98,7			21544974	16605826	
	3-րդ եռ	4503750	4250375	94,4	16603238	16411300	98,8			21039587	15868196	
	4-րդ եռ	4580415	5462275	119,3	15938837	17066278	107,1			20155511	15290297	

Տարեկան 2023թ.		18083665	18693875	103,4	64337902	62266627	96,8			86698479		61780398

Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման ինքնարժեքը

	Կոշտ կենցաղային թափոն	Խոշոր եզրաչափերի թափոն	Շինարարական աղբ	Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն	Անվադողեր	Փաթեթավորում, փաթեթվածք	Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն	Կենսաբանական թափոն	Վտանգավոր թափոններ
Աշխատուժ /տարի	22568532								
Արտահագուստ և գործիքներ, դրամ/տարի									
Տեխնիկա շահագործում պահպանում	21257876								
Վաճառքի ծախս									
Աղբամանների շահագործում պահպանում									
Վարչական ծախսեր, դրամ/տարի	19382216								

Բնապահպանական հարկ	1117896								
Թափոնի գոյացում տոնա/տարի									
Մեկ անձի կողմից գոյացող թափոնի քանակ/կգ/տարի									

7) Մշտադիտարկում և գնահատում

Յուրաքանչյուր ծրագրի արդյունավետությունն ապահովելու կարևոր գործիք է մշտադիտարկումն ու արդյունքների գնահատումը, ուստի այն պլանի պարտադիր բաղադրիչ մասն է:

բ. Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման ներկայիս համակարգի արդյունավետության գնահատում

Դերակատար	Արդյունավետության մակարդակ 1-շտ ցածր, 2-ցածր , 3-միջին,4-բարձր, 5-գերազանց	Արդյունավետության հիմնական պատճառները	Արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներ կամ փոփոխություններ	նշումներ
ՏԻՄ և ՏԿՄ	4			
Մասնավոր հատված	1			
Բնակչություն	1			
Քաղաքացիական կազմակերպություններ	1			

ԳԼՈՒԽ 2. ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

1) Կանխատեսումներ և կանխադրույթներ պլանավորման ժամանակաշրջանում

Ա. Կանխատեսումներ

Աղյուսակում նկարագրվում են Պլանի գործողության ընթացքում կանխատեսվող կամ նախատեսվող փոփոխությունները.

Կանխատեսելի փոփոխություններ	2025	2026	2027	2028	2029	Նշումներ
Փաստացի բնակչության ակնկալվող թիվը	8145	8245	8345	8454	8545	
Տնտեսական ակնկալվող փոփոխություններ						
Սպառողական ապրանքների տեսակների և պահանջարկի ակնկալվող փոփոխություններ						
Թափոնների վերամշակման /օգտահանման ակնկալվող փոփոխություններ						
Թափոնների հեռացման վայրերի փոփոխություններ՝ սանիտարական աղբավայրեր, փոխաբեռնման կայաններ				Փոխակերպան կայանի ստեղծում		Պիլոտային ծրագիր
Քաղաքականության փոփոխություններից ակնկալվող ազդեցություններ			ԱԸՊ Արտադրողի ընդլայնված պատասխանատվություն			Պիլոտային ծրագիր

բ. Կանխադրույթներ

	Թափոնի տեսակ	Գործածության առաջնահերթություն (բարձր, միջին, ցածր)	Թափոնի ակնկալվող գոյացում (կգ/տարի/մարդ)	Թափոնի ակնկալվող ընդհանուր քանակ (հազ /տարի)	Նշումներ
1.	Կոշտ կենցաղային թափոն, այդ թվում`	Միջին	109,5	891,8	Աղբահանություն կատարվում է համայնքի բոլոր բնակավայրերում, աղբատար մեքենաները սարքին են, աղբամանները` նոր
	Օրգանական				
	Թուղթ, ստվարաթուղթ				
	Պլաստիկ				
	Ապակի				
	Մետաղ				
	Այլ				
2.	Խոշոր եզրաչափերի թափոն	Միջին	30	0,240	Բացակայում է աղտոտողը վճարում է սկզբունքը /աղբը տեղափոխվում է աղբավայր կոմունալ տնտեսության կողմից և միջոցներով, սակայն շատ դեպքերում արտադրողը պատասխանատվություն չի կրում/
3	Շինարարական աղբ	Միջին	1,3	0,0104	Շին.աղբը տեղափոխվում է կոմունալ տնտեսության կամ բնակչի միջոցով, վճարելով ֆիքսված գումար
4	Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն				Տեղափոխվում է որպես խոշոր եզրաչափի թափոն
5.	Անվադողեր	Բարձր	3	0,0240	Աղբի այս տեսակը ոչ մի կերպ չի կառավարվում
6.	Փաթեթավորում և փաթեթվածք	Միջին	4	0,032	Հավաքնում է ԿԿԹ հետ խառը ձևով
7.	Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն				
8.	Կենսաբանական թափոն				
9.	Այլ (նշել ըստ անհրաժեշտության)				

2) Նպատակների և թիրախների սահմանում /կարճաժամկետ և միջնաժամկետ /

Սույն բաժնում սահմանվում են աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման նպատակները և թիրախները պլանավորման ժամանահատվածում: Այն ներառում է նաև թափոնների քանակն ըստ գործածության ձևերի, պատասխանատվության բաշխումը մասնակիցների միջև, մասնակիցների կարողությունները, իրազեկվածության աստիճանը, տվյալների հավաքումը:

ա) թափոնների կառավարման գլխավոր նպատակներն են.

- Սկզբնաղբյուրում թափոնների առաջացման կրճատումը,
- Աղբավայրում տեղադրվող թափոնների քանակի կրճատումը:

բ) Անհրաժեշտ է նաև սահմանել հետևյալ ցուցանիշները.

- Տեսակավորված հավաքում,
- Խառը հավաքում և տեսակավորում,
- Աղբավայրում տեղադրվող թափոնների քանակի կրճատում

«Քաջարանի կոմունալ տնտեսություն» ՓԲԸ-ն ունի վերը նշված թիրախներին հասնելու համար անհրաժեշտ կարողությունները :

Կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ

Թափոնների գործածության կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ /2025-2027թթ/

hh	Թափոնի տեսակը	Գործածության ատճահաներություն /բարձր, միջին, ցածր/	Թափոնի ակնկալվող գոյացում` 1 շնչի հաշվով /կգ/տարի/մարդ/	Թափոնի ակնկալվող գոյացում` ընդհ. քանակ /հազ տ/ տարի/	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Նշումներ
					Խառք, չտեսակավորված ընդհանուր քանակից հավաքում /%-ը	Տեսակավորված ընդհանուր քանակից/ հավաքում /%-ը	Տեղափոխում /%-ը ընդհանուր քանակից	Վերաօգտագործում/կ -ը ընդհանուր քանակից	Վերամշակում օգտահանում ընդհանուր քանակից						
					Կերամշակում, օգտահանում որպես երկրորդային ռեսուրս	Սննդանյութի և այգիների թափոնների օգտահանումն և կոմպոստացում /%-ը ընդհանուր քանակից	Էներգիայի օգտահանում /կենսագազ, բիոդիզել բրիկետ, RDF/	Վնասագործում չեզոքացում /%-ը ընդհանուր քանակից	Տեղադրում ոչ սանիտարական աղբավայրում /%-ը ընդհանուր քանակից	Տեղադրում սանիտարական աղբավայրում /%-ը ընդհանուր քանակից					
1.	Կոշտ կենցաղային թափոն, այդ թվում Թուղթ,սովարաթուղթ	Միջին	2025թ 109,5 2026թ 109,5	0,891	95 93	5 7									
	Պլաստիկ	Բարձր	2025թ. 73 2026թ. 73												
	Ապակի	Միջին	2025թ. 36,5 2025թ. 36,5												
2.	Խոշոր եզրաչափի թափոն	Միջին	2025թ. 30 2026թ. 30	0,240	98 97	2 3									
3.	Շինարարական աղբ	Միջին	2025թ. 1,3 2026թ. 1,3	0,01041	97 95	3 5									

Միջնաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ

hh	Թափոնի տեսակը	Գործածության արտաձևաներություն /բարձր, միջին, ցածր/	Թափոնի ակնկալվող գոյացում՝ 1 շնչի հաշվով /լգ/տարի/նարր/	Թափոնի ակնկալվող գոյացում՝ ընդհ. քանակ /հազ տ/ տարի/	Թափոնների գործածության կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ /2027-2029թթ/										Նշումներ		
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
					Խառը, հատկապես հավաքում /% -ը ընդհանուր քանակից	Տեսակավորված հավաքում /% -ը ընդհանուր քանակից/	Տեղափոխում /% -ը ընդհանուր քանակից	Վերաօգտագործում/կրկնօգտագործում /% -ը ընդհանուր քանակից	Վերանշակում, օգտահանում որպես երկրորդային ռեսուրս ուրս	Սննդանյութի և այգիների թափոնների օգտահանումն և կոմպոստացում /% -ը ընդհանուր քանակից	Էներգիայի օգտահանում /կենսազագ, բիոդիզել բրիկետ, RDF/	Վնասագերծում չեզոքացում /%-ը ընդհանուր քանակից	Տեղադրում ոչ սանիտարական աղբավայրում /% -ը ընդհանուր քանակից	Տեղադրում սանիտարական աղբավայրում /% -ը ընդհանուր քանակից			
1.	Կոշտ կենցաղային թափոն, այդ թվում	Միջին	2027թ 109,5 2028թ 109,5 2029թ. 109,5	0,891	92 91 90	8 9 10											
	Թուղթ, ստվարաթուղթ	Միջին	2027թ. 36,5 2028թ. 36,5 2029թ. 36,5	0,292													
	Պլաստիկ	Միջին	2027թ. 73 2028թ. 73 2029թ. 73	0,58													
	Ապակի	Ցածր	2027թ. 36,5 2028թ. 36,5 2029թ. 36,5	0,292													
2.	Խոշոր եզրաչափի թափոն	միջին	2027թ. 30 2028թ. 30	0,240	93 94	7 6											

			2029թ. 30		95	5									
3.	Շինարարական աղբ	միջին	2027թ. 1,3 2028թ. 1,3 2029թ. 1,3	0,01041	94 93 92	6 7 8									

գ) Պատասխանատվության բաշխումը պլանավորման ժամանակահատվածում

Նշված թիրախներին հասնելու համար անհրաժեշտ է ներգրավել նաև այլ մասնակիցներ՝ մասնավոր հատված, հասարակական կազմակերպություններ և այլն:

Պատասխանատուներ	Իրազեկության բարձրացում /%/	Խառը հավաքում /%/	Տեսակավորված հավաքում /%/	Տեղավորում /%/	Տեսակավորում /գործարանային/ /%/	Վերաօգտագործում /կրկնօգտագործում	Վերամշակում և /կամ օգտահանում /%/	Վտանգավոր թափանցիկության վնասագերծում	Տեղավորում արբավայրում /%/
ՏԻՄ	80	90	10						90
Մասնավոր հատված	10								
Արտադրող	2								
Բնակչություն	2								
Քաղաքացիական կազմակերպություն	6								

դ) Անձնակազմի կարողությունների զարգացում պլանավորման ժամանակաշրջանում

Հմտություն / ոլորտ	Համապատասխան գիտելիքներ ու հմտություն ունեցող աշխատակիցների թիվը	Գիտելիքների ու հմտությունների ներկայիս մակարդակ /1-շատ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց/	Գիտելիքների ու հմտությունների թիրախային ապագա մակարդակ /1-շատ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց/	Նշումներ
Թափոնների կառավարման գիտելիքներ	4	3	4	
ՀՀ օրենսդրության իմացություն	5	4	5	
Տվյալների հավաքագրում	5	4	4	
Համակարգչային քարտեզագրում				
Գնումների կազմակերպում	0			
Պայմանագրերի կառավարում	1	5	5	
Գործառնական հմտություններ	1	3	4	

Ֆինանսական վերլուծության իմացություն	1	4	5	

Հանրային իրազեկություն պլանավորման ժամանակաշրջանում

Այս ենթաբաժնում պլանավորվում են իրազեկվածության թիրախային ցուցանիշները

Բնագավառ կամ ոլորտ	Իրազեկվածության ներկայիս մակարդակ/ 1-շառ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց/	Իրազեկվածության թիրախային ապագա մակարդակ/ 1-շառ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց/	Նշումներ
1.Թափոնների կառավարման վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրներ	3	4	
2.Թափոնների կառավարման վերաբերյալ տեղեկացվածություն	4	4	
Թափոնների թերի կառավարման բնապահպանական ազդեցությունները	3	4	
Թափոնների թերի կառավարման սոցիալական ազդեցությունները	3	4	
Թափոնները աղբավայր հեռացնելու ազդեցությունները	3	4	
Թափոնների կառավարման ոլորտում իրականացվող բնապահպանական ծրագրեր	3	4	
Թափոնների կայուն կառավարման վերաբերմունք և ակնկալիքներ կարևորությունը	3	4	

Թափոնների կայուն կառավարման կարևորությունը	3	4	
Թափոնների տեսակավորման օգուտները	4	4	
Թափոնների վերաօգտագործման օգուտները	4	4	
Իրազեկվածության արշավների օգուտները	3	4	

3) Գործողությունների պլան /կարճաժամկետ և միջնաժամկետ/

Սույն բաժնում ներկայացվում են պլանով սահմանված նպատակներին ու թիրախներին հասնելու համար անհրաժեշտ միջոցառումները, որոնք վերաբերվում են կազմակերպչական և ենթակառուցվածքային փոփոխություններին:

ա) Օպերատորների կարողություններ

Պլանավորման տարածքում թափոնների վերամշակման թիրախային ցուցանիշին հասնելու նպատակով անհրաժեշտություն է առաջանում անձնակազմի վերապատրաստման, հանրային իրազեկվածության բարձրացման, լոգիստիկայի, աղբահանության սխեմաների վերանայման և փոփոխության:

բ) Անձնակազմի կարողություններ

Պլանավորման տարածքում թափոնների տեսակավորման, վերամշակման, օգտահանման ցուցանիշներին հասնելու համար անհրաժեշտ են թափոնների կայուն կառավարման բազային գիտելիքներ և գործառնական հմտություններ: Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման համար պատասխանատու անձնակազմի կարողությունների զարգացումը դասընթացների, վերապատրաստումների, հավաստագրման և այլ միջոցներով աղբահանության և կոշտ թափոնների տեղական կառավարման պլանավորման առանցքային բաղադրիչներից է:

գ) Աղբավայրեր և աղբանոցներ

Աղբահանության և կոշտ թափոնների տեղական կառավարման բարելավումը ներառում է նաև գործող աղբավայրի և դրան առնչվող ենթակառուցվածքների բարելավումը: Անհրաժեշտ է նաև բարեկարգել աղբավայրը ցանկապատելով՝ ինչը կարգելի կողմնակի անձանց, ինչպես նաև կենդանիների մուտքը աղբավայր, բարեկարգել աղբավայր տանող ճանապարհները՝

մեքենամեխանիզացիայի ապահով շահագործում ապահովելու համար: Աղբավայրում կատարել տեղադրվող աղբի հաշվառում, ներդնել թափոնների ընդունման և մերժման ընթացակարգեր և ենթակառուցվածքներ:

Գործողությունների պլան՝ կարճաժամկետ կամ միջնաժամկետ թիրախների հասնելու համար

h/h	Նպատակը ըստ գործառնության ձևերի	Կարճաժամկետ թիրախ	Կարճաժամկետ միջոցառում /2025-2027թ/	Միջնաժամկետ թիրախ	Միջնաժամկետ գործողություն 2027-2029թթ.	Նշումներ
	Խառը հավաքում	✓	Իրականացնել հանրային քննարկումներ, իրազեկվածության արշավներ	✓	Իրականացնել հանրային քննարկումներ, իրազեկվածության արշավներ	
	Տեսակավորված հավաքում			✓	Տեսակավորման պահեստի ստեղծում, Նոր աղբամանների ձեռքբերում	
	Վերաօգտագործում / կրկնօգտագործում	✓	Իրականացնել իրազեկվածության արշավներ որի շնորհիվ ԿԿԹ քանակը կնվազի շնորհիվ վերաօգտագործման և կրկնօգտագործման	✓	Իրականացնել իրազեկվածության արշավներ որի շնորհիվ ԿԿԹ քանակը կնվազի շնորհիվ վերաօգտագործման և կրկնօգտագործման	

4) Ֆինանսավորում և բյուջե

Սույն բաժնում ներկայացվում են սահմանված միջոցառումների համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները և դրանց աղբյուրները՝ կարճաժամկետ և միջնաժամկետ կտրվածքով:

ա) Կարճաժամկետ միջոցառումների բյուջե և ֆինանսավորում

Հ/Հ	Սահմանված թիրախ	Միջոցառման անվանում	Միջոցառման արժեք /հազ.դրամ/	Ծախսերն ըստ պլանավորման կարճաժամկետ ժամանակահատվածի համար		Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրներ					Նշումներ
				1-ին տարի /հազ. դրամ/	2-րդ տարի /հազ. դրամ/	Ինքնաձախսաձածկում /հազ. դրամ/	Համայնքային բյուջե /հազ. դրամ/	Պետական բյուջե /հազ. դրամ/	Դոնոր կազմակերպություն /հազ. դրամ/	Օպերատորի/ ՀՈԱԿ-ի բյուջե /հազ. դրամ/	
1	Հանրային քննարկումներ, իրազեկվածության արշավներ	Իրականացնել հանրային քննարկումներ, իրազեկվածության արշավներ									Միջոցառումը կազմակերպել հասարակական կազմակերպությունների և դոնոր կազմակերպությունների աջակցությամբ

բ) Միջնաժամկետ միջոցառումների բյուջե և ֆինանսավորում

h/h	Սահմանված թիրախ	Միջոցառման անվանում	Միջոցառման արժեք /հազ.դրամ/	Ծախսերն ըստ պլանավորման միջնաժամկետ ժամանակահատվածի համար			Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրներ					Նշումներ
				3-րդ տարի /հազ. դրամ/	4-րդ տարի /հազ. դրամ/	5-րդ տարի /հազ. դրամ/	Ինքնա ծախս ածած կում /հազ. դրամ/	Համայն քային բյուջե /հազ. դրամ/	Պետական բյուջե /հազ. դրամ/	Դոնոր կազմակերպություն /հազ. դրամ/	Օպերատորի / ՀՈԱԿ -ի բյուջե /հազ. դրամ/	
1.	Տեսակավորման պահեստի ստեղծում	Ստեղծել տեսակավորման պահեստ թղթի և պլաստիկի տեսակավորման համար	30000									Միջոցառումը կազմակերպել համայնքի կամ այլ ներդրողների ֆինանսավորմամբ
	Աղբամաններ ձեռքբերում աղբի տեսակավորման համար	Ձեռք բերել աղբամաններ տեսակավորման համար	22000					22000				Միջոցառումը կազմակերպել համայնքի կամ այլ ներդրողների ֆինանսավորմամբ

5) ԹԵՐԻ ԻՐԱԳՈՐԾՎԱԾ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն ենթաբաժնում կվերլուծվեն նպատակներն ու թիրախները, որոնց իրագործումը չի հաջողվել իրականացնել նշված ժամանակահատվածում:

Չիրագործված նպատակի անվանում	Պլանավորված թիրախ	Փաստացի իրագործման պատճառները	Հետագա գործողություններ	Նշումներ

- Փոփոխությունները կկատարվեն 2026, 2027, 2028թթ